

BÀI 18-

SINH QUYỀN.

**CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN
VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT**

NỘI DUNG CHÍNH

I-

Thổ quyền

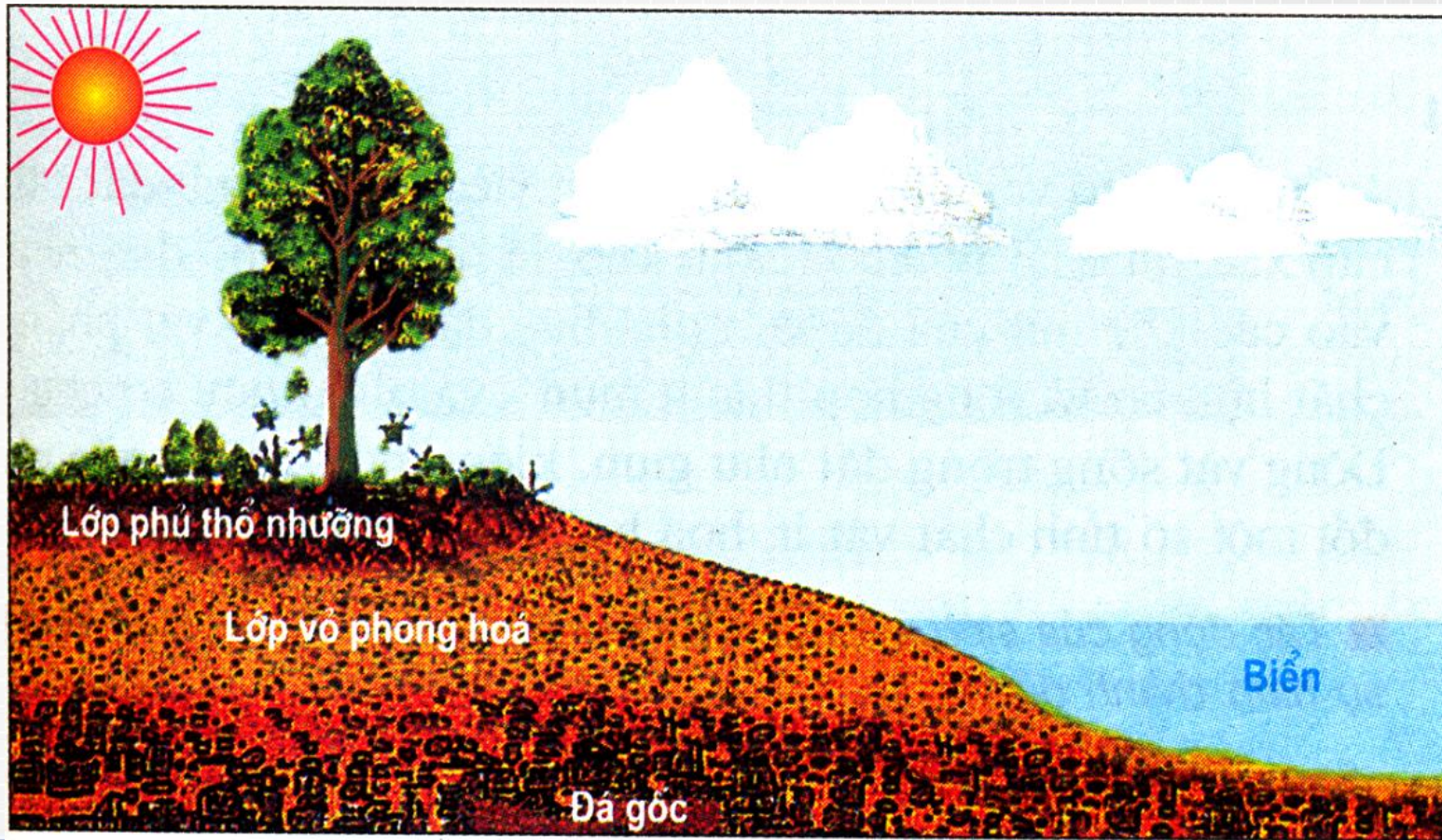
II-

Sinh quyền

III-

Các nhân tố ảnh hưởng đến sự phát triển và phân bố của sinh vật

I- THỔ NHƯỠNG

Thổ
nhưỡng
là gì?

Vị trí của lớp phủ thổ nhưỡng ở lục địa

I- THỔ NHƯỠNG

Khái niệm thổ nhưỡng:

Thổ nhưỡng là lớp vật chất tơi xốp ở bề mặt lục địa, được đặc trưng bởi độ phì.

Độ phì:

Là khả năng cung cấp nước, nhiệt, khí và các chất dinh dưỡng cần thiết cho thực vật sinh trưởng và phát triển.

I- THỔ NHƯỠNG

Vai trò của lớp phủ thổ nhưỡng đối với sản xuất và đời sống con người:

- Là nơi sinh sống của con người.
- Cung cấp tư liệu sản xuất cho sản xuất nông nghiệp.

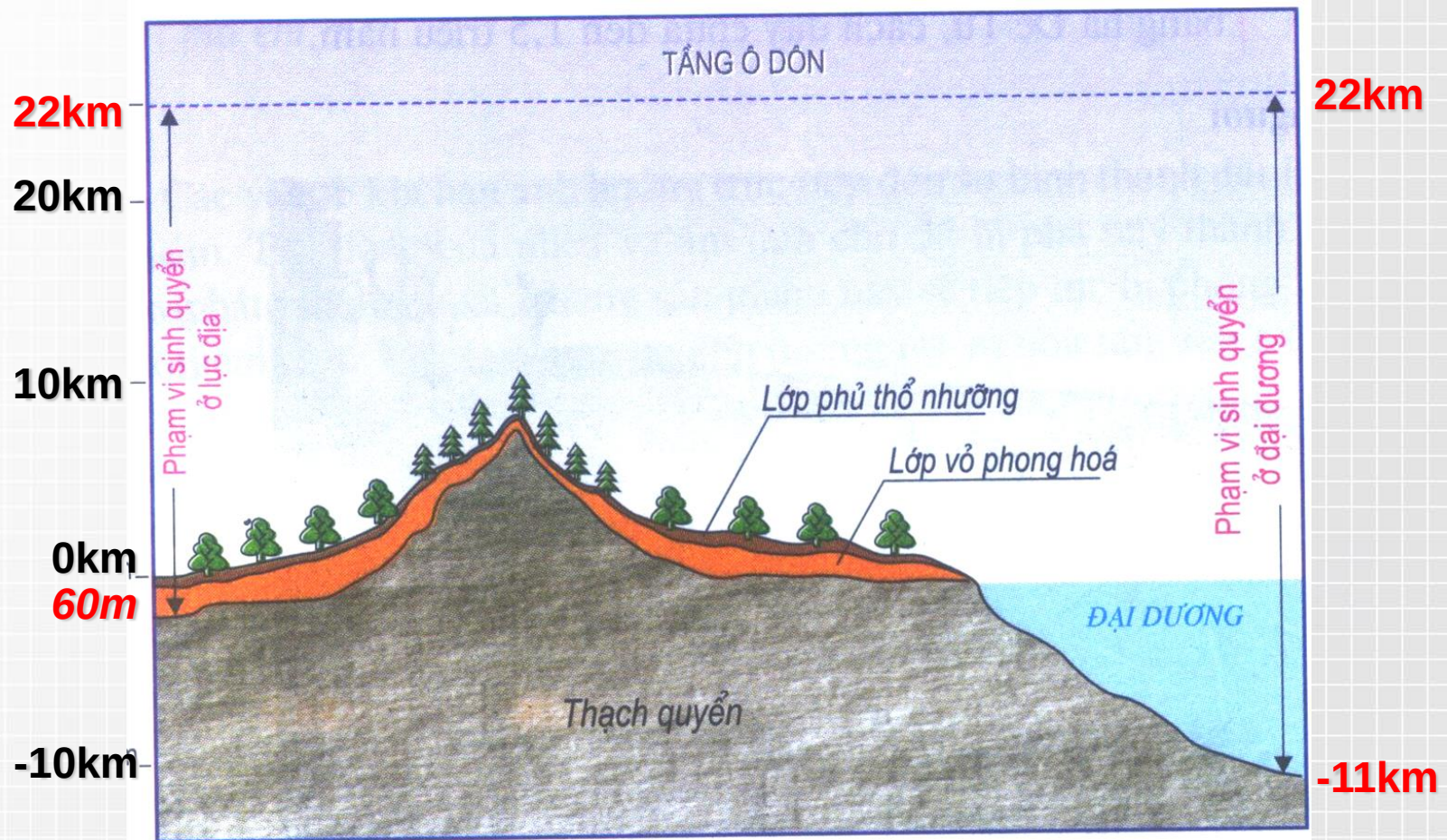
II- SINH QUYỀN

Khái niệm:

Sinh quyền là một quyền của Trái Đất, trong đó có **toàn bộ** sinh vật sinh sống.

- *Sinh quyền là gì ?*

II- SINH QUYỀN

Sơ đồ phạm vi của sinh quyển

Em hãy cho biết phạm vi giới hạn của sinh quyển như thế nào?

II- SINH QUYỀN

Chiều dày của sinh quyền:

- Giới hạn trên: là nơi tiếp giáp lớp ô dôn của khí quyển (22km).
- Giới hạn dưới: xuống tận đáy đại dương (sâu nhất >11km), ở lục địa xuống tới đáy của lớp vỏ phong hóa (60m)

Sinh vật tập trung ở: nơi có thực vật mọc, dày khoảng vài chục mét ở phía trên và dưới bề mặt đất.

Giới hạn sinh quyền bao gồm toàn bộ thủy quyển, phần thấp nhất của khí quyển, lớp phủ thổ nhưỡng và lớp vỏ phong hóa

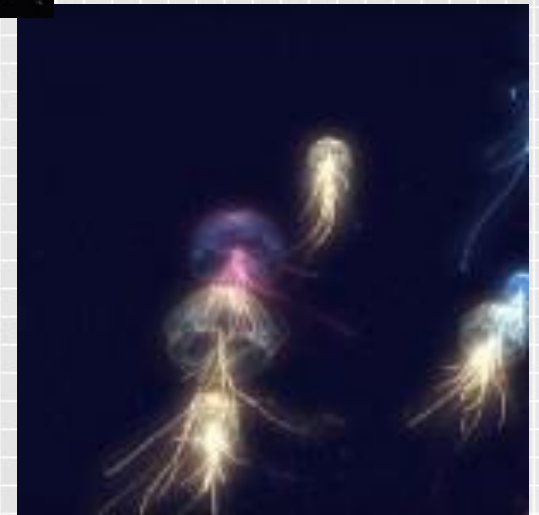
II- SINH QUYỀN

Động vật ở
rãnh Mariana

Cá Anglerfish

Cá Fangtooth

Sứa phát sáng

Qua các hình ảnh vừa xem gọi cho chúng ta thấy đặc điểm gì của sinh vật ?

Sự phân bố sinh vật phụ thuộc nhiều vào các yếu tố tự nhiên

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

1. KHÍ HẬU

2. ĐẤT

3. ĐỊA HÌNH

4. SINH VẬT

5. CON NGƯỜI

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

Nhóm 1:

- ❖ Nhân tố khí hậu có ảnh hưởng gì đến sinh vật ? Cho ví dụ?

Nhóm 2:

- ❖ Nhân tố đất và địa hình có ảnh hưởng như thế nào đến sinh vật ? Cho ví dụ?
- ❖ Xác định trên đó vị trí các vành đai thực vật ở núi Ki - li - man - gia - rô chú ý nêu rõ sự khác biệt giữa sườn đông bắc và sườn tây nam.

Nhóm 3:

- ❖ Nhân tố sinh vật ảnh hưởng như thế nào đến sinh vật? Ví dụ.

Nhóm 4:

- ❖ Nhân tố con người ảnh hưởng như thế nào đến sinh vật? Cho ví dụ?

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

1. KHÍ HẬU

a) Nhiệt độ

- Loài ưa nhiệt phân bố ở nhiệt đới, xích đạo.

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

1. KHÍ HẬU

a) Nhiệt độ

□ Loài chịu lạnh phân bố ở các vĩ độ cao và các vùng núi cao

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

1. KHÍ HẬU

b) Nước và độ ẩm

☐ Sinh vật phát triển ở nơi có điều kiện nhiệt, ẩm, nước thuận lợi như các vùng xích đạo, nhiệt đới ẩm, cận nhiệt ẩm, ôn đới ẩm và ẩm.

☐ Sinh vật thưa thớt ở hoang mạc

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

1. KHÍ HẬU

c) Ánh sáng

☐ Cây ưa sáng: sống và phát triển ở nơi có đầy đủ ánh sáng.

Cây
bạch
đàn

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

1. KHÍ HẬU

c) Ánh sáng

□ Cây chịu bóng: sống trong các bóng râm, dưới tán cây khác.

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

2. ĐẤT

a) Đất ngập mặn

□ Thích hợp với các loài cây ưa mặn, phân bố ở các bãi ngập triều ven biển.

Cây đước

Cây vẹt

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

2. ĐẤT

b) Đất đỏ vàng

□ Phát triển nhiều loài cây lá rộng ở rừng xích đạo.

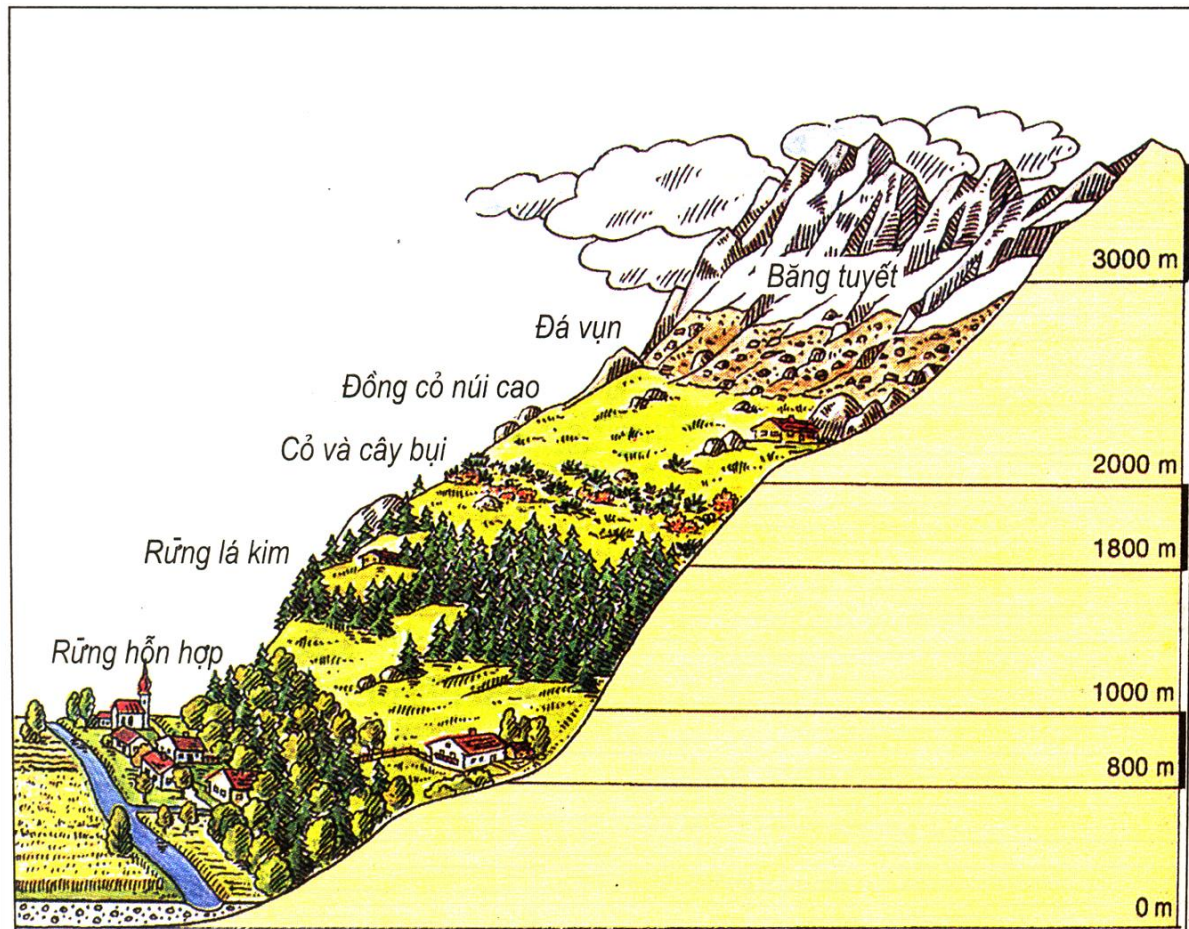

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

3. ĐỊA HÌNH

a) Độ cao

☐ Thực vật phân bố theo các vành đai (do sự thay đổi của nhiệt độ, độ ẩm).

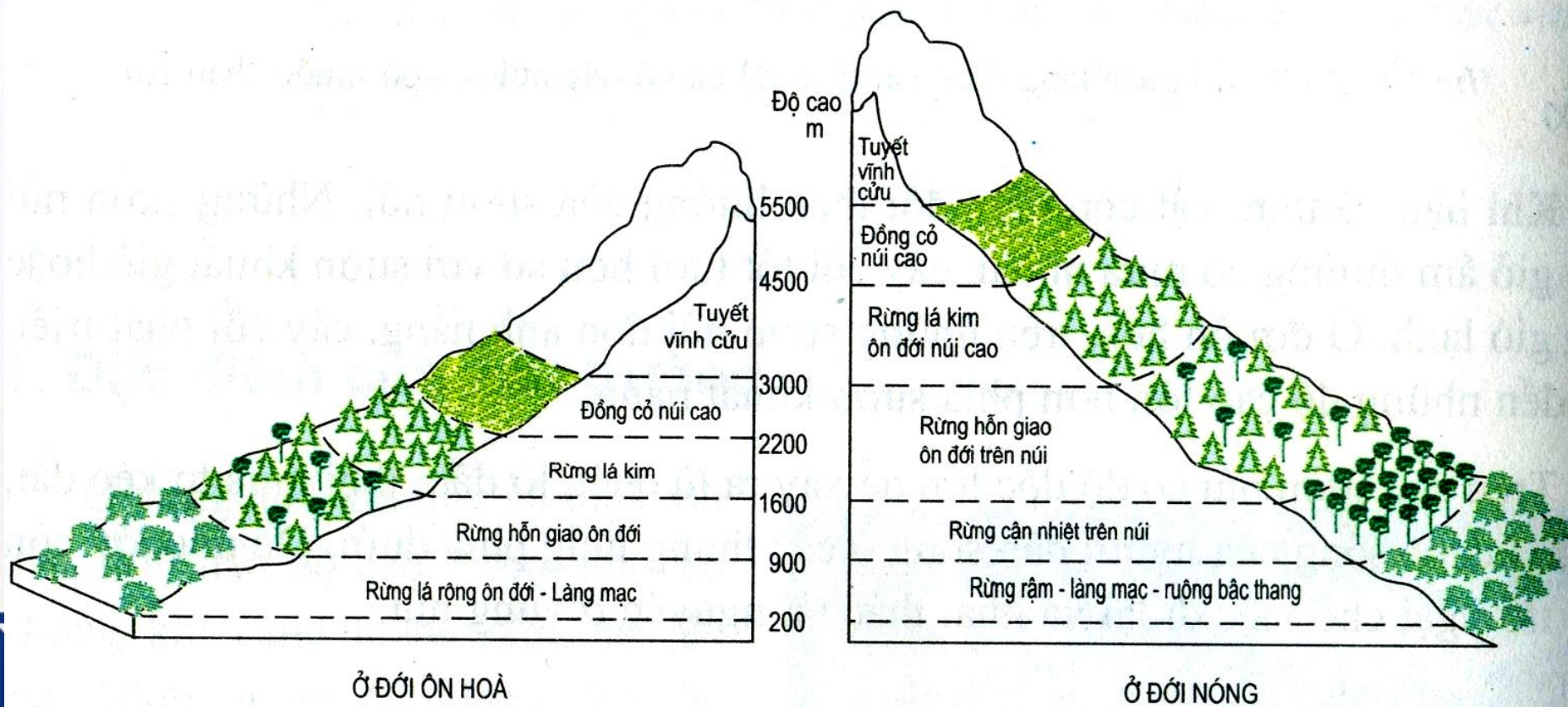

Các vành đai thực vật theo độ cao ở núi An-pơ (châu Âu)

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

3. ĐỊA HÌNH

a) Độ cao

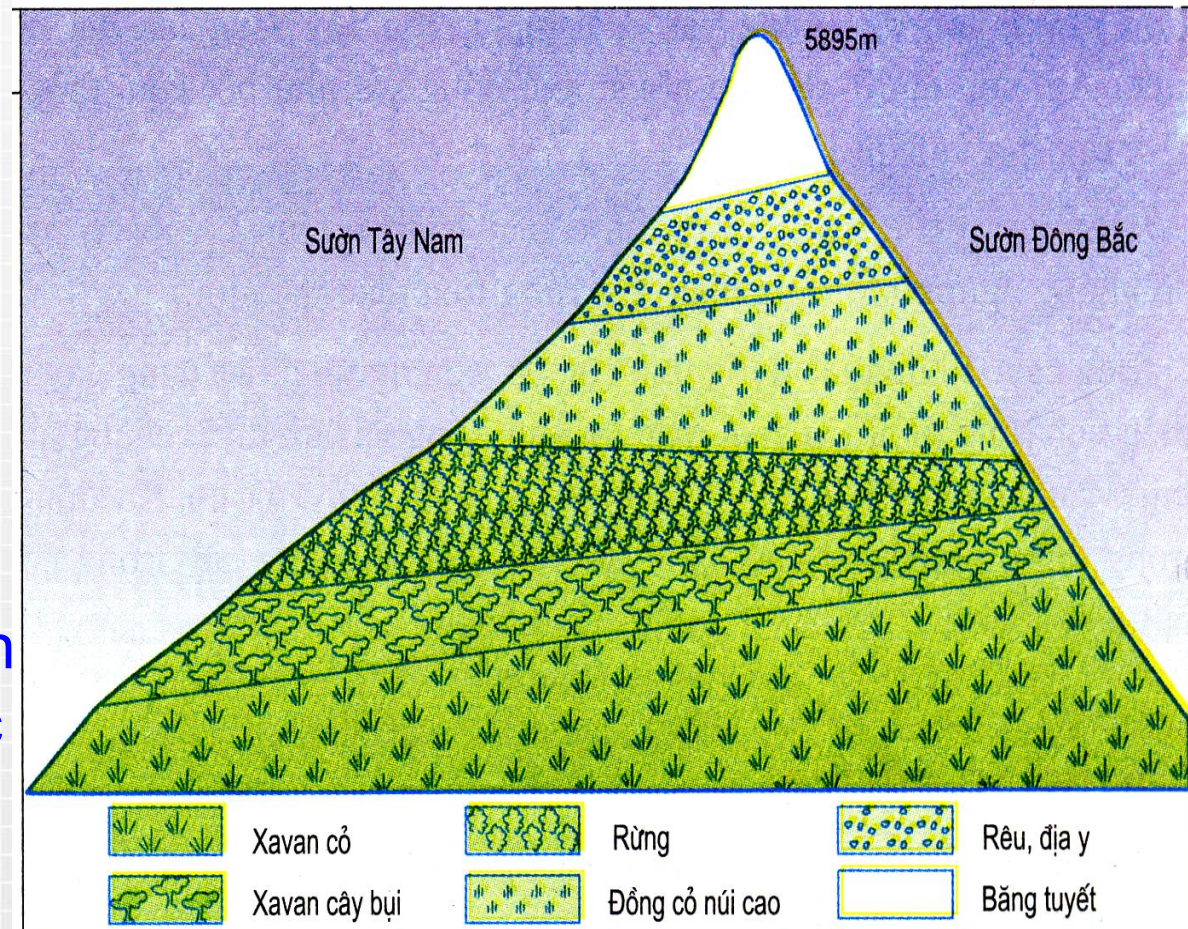
III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

3. ĐỊA HÌNH

b) Hướng sườn

☐ Nhiệt và ẩm ở các sườn khác nhau → thực vật ở các hướng sườn khác nhau.

→ Độ cao xuất hiện và kết thúc của các vành đai thực vật cũng khác nhau.

Phân bố thực vật theo hướng sườn ở đỉnh Kilimanjaro (ở Tanzania)

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

3. ĐỊA HÌNH

b) Hướng sườn

Phân bố thực vật theo hướng sườn ở đỉnh Kilimanjaro (ở Tanzania)

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

4. SINH VẬT

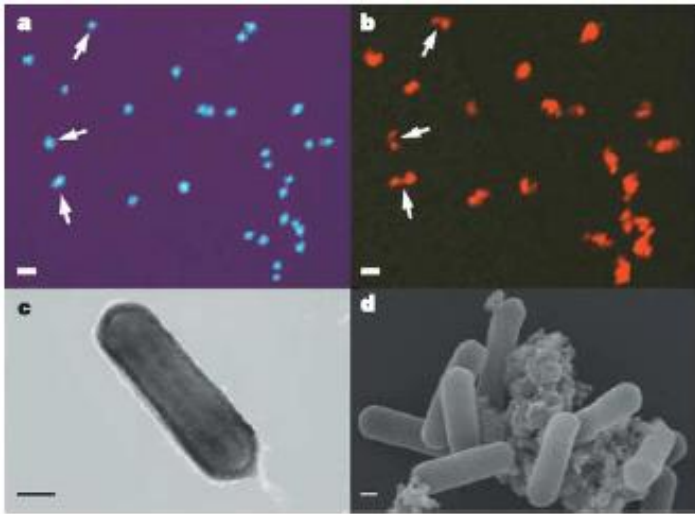
a) Động vật

□ Thức ăn là nhân tố sinh học quyết định sự phát triển và phân bố của động vật

→ Động vật ăn thực vật và động vật ăn thịt cùng sống trong một môi trường sinh thái nhất định.

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

4. SINH VẬT

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

4. SINH VẬT

b) Thực vật

□ Động vật có quan hệ mật thiết với thực vật về nơi cư trú và nguồn thức ăn.

→ Nơi nào thực vật phong phú thì thực vật cũng phong phú và ngược lại.

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

5. CON NGƯỜI

a) Tích cực

❑ Thay đổi nơi phân bố của cây trồng vật nuôi từ châu lục này sang châu lục khác.

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

5. CON NGƯỜI

a) Tích cực

☐ Trồng rừng → tăng diện tích rừng.

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

5. CON NGƯỜI

b) Tiêu cực

Đốt rừng

Đất trống đồi trọc

Phá rừng

III- CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG TỚI SỰ PHÁT TRIỂN VÀ PHÂN BỐ CỦA SINH VẬT

5. CON NGƯỜI

b) Tiêu cực

❑ Phá rừng → thu hẹp diện tích rừng, làm mất nơi sinh sống và tuyệt chủng nhiều loài động thực vật

Một số hoạt động có ích cho con người nhưng ảnh hưởng tiêu cực tới động thực vật: Cắt mạng xanh → làm một số giống cây trồng của địa phương bị tuyệt chủng.

CÙNG CỐ

Nhân tố	Vai trò
1. Sinh vật 2. Khí hậu 3. Con người 4. Địa hình 5. Con người	a. Ảnh hưởng trực tiếp thông qua: nhiệt độ, độ ẩm, lượng mưa, ánh sáng. b. Mở rộng hoặc thu hẹp phạm vi phân bố của sinh vật c. Ảnh hưởng mạnh mẽ đến sự quang hợp của sinh vật. d. Quyết định hoạt động sự sống, phát triển và phân bố của TV. e. Tạo nên sự phân bố thực vật theo vĩ độ. f. Hình thành vành đai SV thay đổi theo độ cao.